“หลัก 3 ถูก” ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

1.ถูกเวลา

1.1 ช่วงเวลานั้นมีศัตรูพืชหรือไม่

ต้องเข้าสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอถ้าไม่พบการระบาดก็ไม่จำเป็นต้องทำการป้องกันกำจัด แต่ถ้าพบการระบาดต้องรีบทำการป้องกันกำจัดทันที

1.2 ช่วงเวลานั้นมีศัตรูพืชชนิดใด

สามารถดูได้จากระยะการเจริญเติบโตของพืช เช่น ในข้าวระยะหลังหว่านจนถึง 20 วันหลังหว่านมักจะพบการเข้าทำลายของเพลี้ยไฟข้าว เป็นต้น

1.3 ช่วงเวลานั้นศัตรูพืชอยู่ในระยะใด

การป้องกันกำจัดศัตรูพืชในอยู่ในช่วงวัยแรกๆ เช่น วัยที่เพิ่งออกจากไข่ใหม่ ๆ จะยิ่งทำให้การป้องกันกำจัดง่ายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.ถูกชนิด

2.1 ต้องทราบชนิดของศัตรูพืช

สามารถสังเกตได้จากอาการของพืชที่แสดงออก เช่น อาการของพริกที่ถูกเพลี้ยไฟเข้าทำลายขอบใบจะม้วนขึ้นด้านบนแต่ถ้าใบม้วนลงด้านล่างจะเป็นอาการของพริกที่ถูกไรขาวเข้าทำลาย เป็นต้น

2.2 ต้องทราบชนิดของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

เลือกสารให้ตรงกับชนิดของศัตรูพืชและใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ถูกกฎหมาย จากร้านค้าที่น่าเชื่อถือ เช่น ร้านที่มีสัญลักษณ์ Q shop เป็นต้น ก่อนซื้อสารควรอ่านฉลากและดูวันเดือนปีที่ผลิต ไม่ซื้อสารที่มีอายุเกิน 2 ปี นับจากวันผลิต หลีกเลี่ยงการซื้อสารที่ฉลากมีแถบสีแดง เนื่องจากมีความเป็นพิษสูงต่อมนุษย์ หลังจากซื้อสารมาแล้วต้องอ่านฉลากก่อนใช้ทุกครั้ง เพื่อให้ทราบถึงอัตราการใช้ที่ถูกต้อง รวมถึงหัวข้อต่างๆ ที่มีในฉลาก และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

3.ถูกวิธี

3.1 เลือกใช้อุปกรณ์และหัวฉีดอย่างถูกต้อง

- เครื่องพ่นสารแบบสูบโยกสะพายหลัง ควรโยกคันโยกแค่พอตึงมือ พลิกหรือหงายหัวฉีดเข้าไปในทรงพุ่ม
- เครื่องยนต์พ่นสารสะพายหลังแบบใช้แรงดันน้ำ ก่อนพ่นต้องปรับแรงดันเครื่องให้พอเหมาะไม่เร่งเครื่องจนสุดหรือเบาเครื่องในระดับต่ำสุด และปรับมุมพ่นให้กว้างที่สุดเท่าที่หัวฉีดชนิดนั้นจะทำได้
- เครื่องพ่นสารแบบแรงลม การพ่นต้องเร่งเครื่องจนสุด ขณะพ่นสารควรวนแขนเป็นวงกลมเพื่อให้ละอองสารแทรกซอนเข้าทรงพุ่มได้ดี
- การพ่นด้วยเครื่องพ่นสารทั้ง 3 ชนิด ในขณะพ่นพยายามพ่นให้ทั่ว แต่ต้องไม่พ่นจนโชก

การเลือกหัวฉีดให้เหมาะสมกับชนิดของศัตรูพืช

- หัวฉีดแบบรูปกรวย เหมาะสำหรับการพ่นสารฆ่าแมลง, ไร และสารป้องกันกำจัดโรคพืช
- หัวฉีดแบบรูปพัด เหมาะสำหรับการพ่นสารฆ่าแมลง, ไร, สารป้องกันกำจัดโรคพืช และสารกำจัดวัชพืช
- หัวฉีดแบบแรงปะทะ ใช้พ่นสารกำจัดวัชพืชเท่านั้น
- สำหรับสารชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อราเขียว เชื้อ ไวรัส NPV และเชื้อบีที ให้เลือกใช้หัวฉีดแบบกรวยหรือแบบพัด ส่วนไส้เดือนฝอย สามารถเลือกใช้หัวฉีดได้ทั้ง 2 ชนิดแต่ให้เลือกขนาดรูฉีดที่โต

3.2 เลือกใช้วิธีการพ่นที่ถูกต้อง

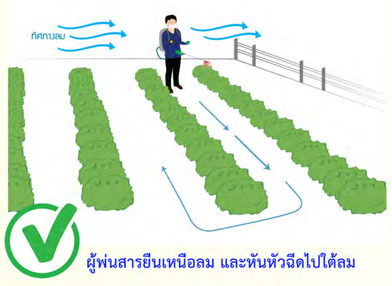

ไม่ควรผสมสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชหลายชนิดรวมกันถ้าไม่ทราบถึงความเข้ากันได้ของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช การพ่นที่ถูกวิธีในไม้ผลต้องพ่นอย่างเป็นระบบจากด้านบนยอดลงล่าง ในระหว่างการพ่นผู้พ่นสารควรยืนด้านเหนือลม และหันหัวฉีดไปใต้ลมเพื่อกันละอองสารปลิวเข้าสู่ตัวผู้พ่น และต้องพ่นในช่วงเช้า หรือเย็นก่อนพลบค่ำ ไม่พ่นขณะฝนตก หรือมีแนวโน้มฝนตก และมีลมพัดแรง เป็นต้น

3.3 เลือกใช้วิธีการพ่นที่ปลอดภัย

- สวมใส่เสื้อผ้าป้องกันอันตรายตามคำแนะนำ เช่น ถุงมือ เครื่องป้องกันสารพิษ เป็นต้น
- ก่อนใช้ อ่านฉลากข้างภาชนะบรรจุสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกครั้ง
- การผสมสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ห้ามใช้ปากเปิดภาชนะบรรจุสาร ขณะผสมสารให้ใช้ไม้สะอาดกวน
- ตรวจสอบเครื่องพ่นสารให้อยู่ในสภาพใช้งาน ต้องไม่มีรอยรั่วหรือชำรุด
- ถ้าหัวฉีดตันห้ามใช้ปากเป่าและไม่ควรใช้ลวด หรือโลหะแข็งๆ เขี่ย ให้ใช้เศษไม้เล็กๆ หรือแปรงสีฟัน เขี่ยสิ่งอุดตันออก
- ห้ามสูบบุหรี่ และดื่มน้ำ ในขณะพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ทำความสะอาดเครื่องพ่นสาร แต่ห้ามล้างอุปกรณ์พ่นสารลงในบ่อ สระน้ำหรือลำคลอง
- เก็บสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและเครื่องพ่นสารในที่ปลอดภัยห่างจากเด็กและสัตว์เลี้ยง
- อาบน้ำ ทำความสะอาดร่างกายและเสื้อผ้า

ปฏิบัติตาม “หลัก 3 ถูก” สิ่งที่ตามมาคือ “5 ลด” ที่จะเกิดประโยชน์กับเกษตรกร ผู้บริโภคและประเทศชาติ คือ

สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
www.doa.go.th
Facebook : กลุ่มงานวิจัยการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช